

Ny havresort har lovende egenskaber

De første lovende resultater i Oatganic viser, at havresorten med forædlernummeret NOS 81920-15 har et højt udbytte. samtidig med at den ifølge foreløbige undersøgelser er modstandsdygtig over for nematoder - en kendt skadevolder i landbruget.

Af Hans Ravn Haldrup, produktudvikler, Nordic Seed

Det er en væsentlig egenskab for havre til økologisk dyrkning, at de er resistente over for skadevoldere som nematoder. Derudover er det selvsagt også vigtigt, at udbyttet skal være højt. De to egenskaber kan der tilsyneladende sættes flueben ud for ved den nye havrelinje med nummeret NOS 81920-15, der er forædlet som en del af forskningsprojektet Oatganic.

I 2022 blev havrelinjen sendt til officiel sortsafprøvning. I projektets egne undersøgelser er NOS 81920-15 nematoderesistent, og derfor venter projektgruppen spændt på den officielle bekræftelse af, at den nye havrelinje er modstandsdygtig over for nematoder og har et højt udbytte.

I Organic RDD projektet Oatganic tilstræber vi at etablere det første økologiske havreforædlingsprogram i Danmark og at øge udbyttet af økologisk havre i Danmark.

Vi forventer, at sorten kan blive dominerende på det økologiske marked. I første årsafprøvning var havrelinjens relative udbytte 98 procent, hvilket er på højde med de bedste sorter på markedet. Oatganic-projektet vurderer, at NOS 81920-15's udbytte er 6 procent højere end Dominik, som er den dominerende nematoderesistente havresort på det økologiske marked.

NOS 81920-15 fortsætter i anden årsafprøvning i 2023, og i A+ afprøvningen ved Landsforsøgene, som udføres af Seges. Forventningen er, at NOS 81920-15 bliver optaget på sortlisten i december 2023. Ved sortsgodkendelsen vil den også få et godkendt navn. Sorten er ny og skal opformeres. Der vil først i 2025 være mindre mængder udsæd til rådighed, men allerede fra 2026 vil der tilstrækkeligt mængder.

Tystoftefonden udfører den komplicerede nematodetest, der bruges ved den officielle sortsafprøvning i Danmark. Testen tager lang tid, og den er kostbar, men kvaliteten af nematodetesten er meget høj. I projektet har Tystoftefonden indtil nu undersøgt 100 havrelinjer for nematoderesistens, men i de kommende to år, vil antallet af undersøgte linjer blive forøget væsentligt. Resultaterne fra undersøgelserne vil blive brugt til at udvikle genetiske markører for nematoderesistens. De genetiske undersøgelser, der bliver lavet på havre linjer, vil endvidere blive brugt til at forsøge at udvikle markører for sygdomsresistens og udbytte.

Antageligvis bliver økologisk havre en vigtig ingrediens i fremtidens plantebaserede kost. Ved at vælge de højst ydende, nematoderesistente sorter, udnyttes de tilgængelige næringsstoffer optimalt. Næringsstofudvaskningen reduceres, hvilket er til gavn for miljøet.

Projektet bruger den nyeste viden om genetik og DNA, som forædlingselskabet Nordic Seed har erhvervet gennem mange års DNA-molekylærføreling.

Den 27-6-2023 afholder Nordic Seed temadag om projektet Oatganic, økologisk havreføreling samt andre emner med relevans for økologiske landmænd og konsulenter. Detaljer om dagen kan findes på Nordic Seeds hjemmeside primo maj.

Oatganic er en del af Organic RDD 7-programmet, som koordineres af ICROFS i samarbejde med GUDP under Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

Ny havresort har lovende egenskaber

NYTTIGA INTERNATIONALT CENTRUM FOR FORSØGNING I ØKOLOGISKE JORDBRUGS OG NÆRINGSSTOFFESYSTEMER

KRONIK
HANS HALDRUP
PROFESSOR I ØKOLOGI
VIRKSELSE 2019-21

Det er en væsentlig egenskab for haves til økologisk dyrkning, at de er resistente over for sygdomme som nematoder. Derudover er det vigtigt også at dyrke, at udbyttet skal være højt.

De to egenskaber kan der ligesom haves sammen. Derfor vil her ved den nye havesort med nummeret NCS 8320-11, der er fremstillet som en del af forskningsprojektet 'Galpact'.

I 2022 blev havesorten udsat til effektiv vurdering i projektets egne undersøgelser og NCS 8320-11 nematoderesistent, og derfor venter projektgruppen opmærksomhed på den officielle bekræftelse af, at den nye havesort er modstandsdygtig over for nematoder og har et højt udbytte.

I Ørgate 800 projektet Galpact tilstræber vi at etablere det første økologiske havesortingsprogram i Danmark og at gøre udbyttet af økologisk haves i Danmark.

Vi forventer, at sorten kan blive dominerende på det økologiske marked.

I havesortingsprogrammet har havesortens udbytte til det, hvilket er på højde med de bedste sorter på markedet. Galpact-projektet vurderer, at NCS 8320-11 udbytte er 1 pct. højere end Danmark, som er den gennemsnitlige nematoderesistente havesort på det økologiske marked.

NCS 8320-11 tiltrækker i anden årstid vurdering i 2021, og i år afprøves den ved Landbruksagen, som udlever af tegne.

Forsøgsrapporten af NCS 8320-11 bliver offentlig på forhånd i december 2021. Ved vurderingsarbejdet vil der også blive offentliggjort resultater.

Antageligvis bliver økologisk haves en vigtig ingrediens i fremtidens plantebaserede kost. Ved at vælge de højst ydende, nematoderesistente sorter udnyttes de tilgængelige næringsstoffer optimalt. Næringsstofudvælgningen reduceres, hvilket er til gavn for miljøet.

Sorten er ny og skal oprettes. Der vil først i 2021 være mindre mængder udsat til udbyttest, men allerede fra 2022 vil der blive brugt meget mængde. Tydeligheden udlever den højest ydende nematoderesistent, der bruges ved den officielle vurdering i Danmark. Inden længe lang tid, og den er bestemt, som kvaliteten af nematoderesistent er meget høj.

Projektet har Tydeligheden med en udvalgt 100 havesorter for nematoderesistent, som de kommer til at, vil udbyttet af undersøgte sorter blive meget væsentligt.

Resultaterne fra undersøgelserne vil blive brugt til at udvælge genetiske markører for nematoderesistent. De genetiske undersøgelser, der bliver lavet på havesorten, vil medføre til brug til at udvælge af udvalgte sorter til nye sorter og udbytte.

Antageligvis bliver økologisk haves en vigtig ingrediens i fremtidens plantebaserede kost.

Ved at vælge de højst ydende, nematoderesistente sorter udnyttes de tilgængelige næringsstoffer optimalt. Næringsstofudvælgningen reduceres, hvilket er til gavn for miljøet.

Projektet bruger den nye sorter som genetik og DNA, som havesortingsprogrammet NCS 8320 har været et gennem mange års DNA markørstyring.

Den 27. juni afholdes Nordic Seed Meeting om projektet Galpact, økologisk havesortering samt andre temaer med et sæt for økologiske landmænd og havesortere. Det følger om dagen kan findes på Nordic Seed hjemmeside på www.nordicseedmeeting.com.

Galpact er en del af Ørgate 800 / programmet, som finansieres af ICROFS i samarbejde med GUDP under tilskud fra Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.